

การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ

A Study of Education Preparation for ASEAN Community of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Northern Region

สุเทพ สารบรรณ¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง "การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตภาคเหนือ" มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบัน และการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่สัมพันธ์กับประชาคมอาเซียน และ 2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะจากประสบการณ์การเตรียมพร้อมในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียน โดยเลือกศึกษาเฉพาะวิทยาเขตภาคเหนือ

ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพปัจจุบันของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง มีการเตรียมความพร้อม ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แม้จะมีปัญหาและอุปสรรคในบางหลักสูตรทั้งด้านบุคลากรสายอาจารย์นิสิตสื่อการสอนและการวัดผลประเมินผลแต่ก็มีความพร้อมมากกว่าวิทยาเขตภาคเหนือ ส่วนวิทยาเขตภาคเหนือที่มีการเตรียมความพร้อมและพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากกว่าวิทยาเขตภาคเหนือด้วยกัน คือ วิทยาเขตเชียงใหม่ ส่วนปัญหาและอุปสรรคนั้นเหมือนกับส่วนกลาง ด้านหลักสูตร เพราะต้องเชื่อมโยงกับส่วนกลาง ด้านอาจารย์ นิสิต สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล ไม่มีนัยที่แตกต่างกันมากนัก แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียนควรดำเนินการในระดับนโยบายและแผนก่อนแล้วกระจายสู่คณะสาขาวิชาในแต่ละวิทยาเขต เพื่อกำหนดนโยบายเป้าหมายวิธีการดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในด้านหลักสูตร

¹อาจารย์ประจำ คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตพะเยา

อาจารย์ นิสิต สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับแนวคิดการเป็นประชาคมอาเซียนใน 3 เสาหลัก คือ ด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านการเศรษฐกิจและด้านสังคมและวัฒนธรรมที่ต้องการให้มีเอกภาพ ภารดรภาพ ภายใต้ปรัชญาที่ว่าหนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม

คำสำคัญ : การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษา ประชาคมอาเซียน มหาวิทยาลัย-มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ

Abstract

The dissertation entitled "A Study of Education Preparation for ASEAN Community of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Northern Region Campuses" consists of 2 objectives as: 1) to study the current situation and the educational administration of Mahachulalongkornrajavidyalaya University that relates to the AESEAN Community and 2) to investigate the problems, obstacles and the suggestion from the expert of the educational management for preparing in Mahachulalongkornrajavidyalaya University especially in northern campuses.

The result revealed that the current of educational management in Mahachulalongkornrajavidyalaya University, the main campus, has already been prepared for the upcoming of the ASEAN Community. Even though, there are some problems such as the curriculums, lectures, students, instructional media, evaluation and assessment. However, the main campus has much of the availability in educational management than other campuses in northern region. In addition, there is only one campus of northern Thailand that ready to join the ASEAN Community that is the Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus. However, the Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus has the same problem and obstacles as the main campus. It said that the curriculum must coherent with the main campus and lecturers, students, instruction media and evaluation did not show any significant difference. Regarding to

the guideline for resolving all barriers and preparing for joining the ASEAN Community, it should be implemented in the policy and planning level and bring to the campuses in order to set the policy, target and how to conduct the study in term of university lecturers, students, instructional media and the evaluation method. In order to make a consistent with the concept of 3 pillars in an ASEAN Community, political and security, economic and social-cultural aspect. The ASEAN Community needs to create the unity, brotherhood under the philosophical concept as 'One Vision, One Identity, One Community'.

Keywords : Education preparation, ASEAN Community, Mahachulalongkornrajavidyalaya, Mahachulalongkornrajavidyalaya University northern campuses

บทนำ

การเตรียมความพร้อมเป็นวิธีหนึ่ง ที่ทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันโลกได้พัฒนา และเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อม โดยรวมตัวกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศ ขณะที่ปัญหาหลายอย่าง ซึ่งเคยเป็นปัญหาในประเทศ กลับขยายวงกว้างขึ้นกลายเป็นปัญหาระหว่างประเทศ อาทิ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติโรคติดต่อ อาชญากรรมข้ามชาติ หรือแม้แต่ปัญหายาเสพติด อาเซียนจึงต้องปรับตัวให้เท่าทันสถานการณ์ เพื่อให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที (วัชรพร รัตนยานนท์, 2555) พ.ศ. 2488 ประเทศฝ่ายอักษะแพ้สงครามโลก ครั้งที่ 2 จากการที่ประเทศสหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดปรมาณูลงที่เมืองนางาซากิ และเมืองฮิโรชิมา ประเทศญี่ปุ่น ถือว่าเป็นการคิดและการกระทำที่ก่อให้เกิดความทุกข์แสนทุกข์เข็ญในภาวะการทำสงคราม จนเป็นเหตุให้เกิดการเจรจาและสิ้นสุดสงครามโลก ครั้งที่ 2 การดำเนินงานแนวทางสันติภาพก็เริ่มมีบทบาทสำคัญมากขึ้น โดยมีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติขึ้นมาเป็นองค์การประสานงานการอยู่ร่วมกันของสังคมโลก

ถึงกระนั้นก็ยังมีการแบ่งขั้วอุดมการณ์ทางความคิดแบ่งเป็นสองฝ่ายระหว่างฝ่ายเสรีนิยมกับฝ่ายสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ นำไปสู่ความไม่ไว้วางใจระหว่างกันและกัน

จนเกิดเป็นสงครามเย็น (Cold War) ระหว่างประเทศมหาอำนาจคือ สหรัฐอเมริกา กับสหภาพโซเวียต ภายหลังสิ้นสุดสงครามเย็น พ.ศ. 2534 รัฐต่างๆ ได้แยกตัวออกไปเป็นประเทศต่างๆ ขณะนั้นประเทศเล็กๆ ในคาบสมุทรอินโดจีน หรือประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้รับความสนใจจากมหาอำนาจทั้งสองฝ่ายไม่น้อยเพื่อการขยายฐานอุดมการณ์และการแบ่งปันทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และภาวะแวดล้อมประเทศเล็กๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต้องร่วมมือกันผนึกกำลังและสร้างความกลมเกลียวกันมากขึ้น เพื่อสร้างอำนาจการต่อรองและป้องกันการรุกรานจากการครอบงำของมหาอำนาจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยตรง ส่วนประเทศไทยได้ส่งพันเอก(พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทยในขณะนั้น ไปพูดคุยกับรัฐมนตรีต่างประเทศ 4 ประเทศ คือ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศสิงคโปร์ เพื่อร่วมมือตกลงกันตั้งเป็นกลุ่มสมาคมอาเซียน เริ่มแรก จำนวน 5 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ต่อมาพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศต่างๆ ในภูมิภาคขึ้นอีกจำนวน 5 ประเทศ คือ ประเทศบรูไน-ดารุสซาลาม ประเทศเวียดนาม ประเทศลาว ประเทศเมียนมาร์ และประเทศกัมพูชา (ภณ ใจสมัคร, 2553 : 1-2) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) หรืออาเซียนก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (The Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510

ตลอดระยะเวลากว่า 40 ปี อาเซียนได้พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างค่อยเป็นค่อยไป จนกระทั่งในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 9 เมื่อเดือนตุลาคม 2546 ที่บาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำได้ลงนามปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord) เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี 2563 (วัชรพร รัตนยานนท์, 2015 : 9) โดยมีองค์ประกอบ 3 เสาหลัก ได้แก่ เสาหลักทางเศรษฐกิจประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งเป็นเสาหลักสำคัญลำดับแรก มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้วให้ลึกและกว้างขึ้น โดยจะดำเนินการไปพร้อมๆ กับเป้าหมายอีก 2 เสาหลัก ได้แก่ การเป็นประชาคมแห่งความมั่นคง (ASEAN Security Community : ASC) และประชาคมทางสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) มุ่งหวังให้อาเซียนเป็นประชาคมเดียวกันอย่างสมบูรณ์แบบ

สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของอาเซียน (ASEAN Vision 2020) และมีวัตถุประสงค์เริ่มแรกเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมืองและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN secretariat, 2008 : 41-43)

เมื่อสภาพการค้าระหว่างประเทศต่างๆ ในโลกมีแนวโน้มที่จะกีดกันการค้ามากขึ้น ทำให้อาเซียนต้องหันมามุ่งเน้นการกระชับ และขยายความร่วมมือด้านการค้าระหว่างกัน แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ 1) ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมในภูมิภาค 2) รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงในภูมิภาค และ 3) ใช้เป็นเวทีแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในภูมิภาค (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2555 : 114) จึงนับได้ว่าเป็นวิสัยทัศน์ของผู้นำประเทศไทยที่สามารถสร้างความร่วมมือระหว่างกันภายใต้ความแตกต่างและความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม หัวใจสำคัญของการก่อตั้งอาเซียน คือ ต้องการส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ (ภณ ใจสมิคร, 2553 : 2) การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2550 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ อาเซียนได้ประกาศปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งรัด การจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นเป็นภายในปี 2558 และเพื่อให้การดำเนินงานมีเป้าหมายแผนงาน และกรอบเวลาที่ชัดเจน อาเซียนจึงได้จัดทำ AEC Blueprint ขึ้น และลงนามในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2550 ณ ประเทศสิงคโปร์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2015 : 1) และยังมีการลงนามกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ซึ่งเป็นธรรมนูญของอาเซียนที่เป็นเหมือนกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์การ ซึ่งมีเป้าหมาย 3 ประการ คือ 1) มีกฎกติกาในการทำงาน (Rules-based) 2) มีประสิทธิภาพ 3) มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

อาเซียนตั้งเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ.2015) โดยได้วางแผนงานในการผลักดัน การก้าวไปสู่ภูมิภาคที่เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว ซึ่งจะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายทรัพยากรการผลิตระหว่างกันได้อย่างเสรี เช่น ในด้านการเคลื่อนย้ายสินค้าอาเซียนจะดำเนินการลดภาษีศุลกากร และยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีให้หมดสิ้นไปสำหรับการค้าภาคบริการ และ

การลงทุนนั้น อาเซียนมุ่งหน้าดำเนินการเปิดตลาดระหว่างกัน รวมถึงการจัดทำความตกลงยอมรับร่วมในบริการวิชาชีพต่างๆ และสนับสนุนการลงทุนร่วมกันภายใต้กฎระเบียบและขั้นตอนการลงทุนที่มีความโปร่งใส (กองอาเซียน 3, 2555) สังคมแห่งประชาคมอาเซียนก็เช่นเดียวกัน เป็นวิถีของการจัดการศึกษาของนานาชาติในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และใกล้เคียงในการสร้างพลังทางการเมืองเศรษฐกิจ และสังคมโดยมีกระบวนการทางการศึกษาเป็นปัจจัยในการยึดโยงแต่ละชนชาติในแถบอาเซียนให้เกิดศักยภาพในการแข่งขัน และการดำรงชีพร่วมกันได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งความกลมกลืนในเชิงวัฒนธรรม ที่จะเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของคนในภูมิภาคดังกล่าว และส่งผลต่อกระแสโลกในวงกว้างต่อไป

ความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่งมีเป้าหมายที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และการพัฒนาภูมิภาคอย่างยั่งยืน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ความร่วมมือระหว่างประเทศไทย ด้านการศึกษาเป็นไปในทิศทาง ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยนำโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามารองรับการขยายโอกาส และการยกระดับคุณภาพให้เป็นการศึกษา ตลอดจนการบริหารจัดการทางการศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างประชาคมอาเซียนดินแดนแห่งความสงบสุข (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2548 : 28)

จากข้อความดังกล่าวจะเห็นความเป็นมา และความสำคัญของการรวมกลุ่มประชาชาติในอาเซียนที่เรียกว่า ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) โดยเฉพาะบทบาทสำคัญในด้านการศึกษาที่จะเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนวิถีแห่งสมาคมอาเซียน เพื่อรองรับความเป็นประชาคมนั้นเป็นประเด็นที่สำคัญยิ่ง ที่จะสร้างทรัพยากรมนุษย์ของคนในชาติให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลง และปรับตัวให้ทันกับสังคมอาเซียนได้อย่างมีคุณภาพ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำรงชีพในการสร้างความพร้อม และการเตรียมการด้านการศึกษา นั้น จะมีกรอบแนวคิด และแนวปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องที่ขอนำมากล่าวถึง เพื่อประกอบการศึกษา และกำหนดแนวยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อก้าวสู่ ASEAN (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2553 : 5)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงสถาปนาขึ้น โดยที่พระราชประสงค์ให้ใช้ "เป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุ

สามเณรและคฤหัสถ์ "ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพที่ได้มาตรฐานทั้งความรู้ที่เป็นลักษณะสากล และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ยิ่งในปัจจุบันกระแสการพัฒนา เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เป็นประเด็นที่น่าสนใจในสังคมทุกกลุ่มประเทศสมาชิก ได้ให้ความตระหนักและจะปรับตัวที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่สนใจ ศึกษาว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยเฉพาะวิทยาเขตภาคเหนือ มีการเตรียมความพร้อมหรือยัง ถ้าเตรียมแล้ว ได้เตรียมไว้มากน้อยเพียงใด ได้เตรียมอะไรบ้าง และเมื่อได้เตรียมแล้ว ผลที่ได้มีความสอดคล้องกับ 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน มากน้อยเพียงใด นับว่าเป็นประเด็นสำคัญ เป็นเป้าหมายที่จะร่วมมือกันให้เป็นไปในทิศทาง เดียวกัน ของกลุ่มประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ในแต่ละประเทศสมาชิกทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ และเอกชน ต่างก็เตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้าน เพื่อจะเข้าสู่ประชาคม ASEAN

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบัน และการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เกี่ยวกับด้านการจัดการศึกษาที่สัมพันธ์กับประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะจากประสบการณ์การเตรียมพร้อม ในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สู่ประชาคมอาเซียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการทั้งนี้ เพื่อให้การสัมภาษณ์เกิดความยืดหยุ่น ผู้สัมภาษณ์ใช้วิธีการอธิบายทำความเข้าใจให้ผู้ตอบ เข้าถึงวัตถุประสงค์ของคำถาม สามารถซักถามเพิ่มเติมและหาข้อมูลรายละเอียดของ ประเด็นต่างๆ ที่ต้องการ อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ประเด็นที่ต้องการอย่างลึกซึ้ง ได้ด้วย ผู้ถูกสัมภาษณ์จะได้ลำดับเหตุการณ์ที่ประสบและถ่ายทอดได้ตามทัศนะของตนเอง แล้วจัดเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกไว้อย่างละเอียด
2. ใช้การศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ (Document Research) จาก หลายๆ แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัยแล้วรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ต่างๆ เหล่านั้น เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกต่อไป
3. ก่อนการสัมภาษณ์ ได้เตรียมแนวทางการสัมภาษณ์ตามรูปแบบที่เตรียมมาไว้ อย่างชัดเจน และมีการตั้งแนวคำถามไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ถูกต้องและไม่หลงประเด็น โดยใช้

แนวคำถาม (Guideline) เป็นคำถามที่สร้างขึ้น โดยอาศัยปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดขึ้น ที่ได้จากสภาพปัญหาที่ต้องการศึกษา แล้วกำหนดเป็นประเด็นต่างๆ ขึ้นมาเป็นแนวคำถามโดยมีคำถามย่อยในแต่ละด้านประกอบ เพื่อให้ในแต่ละประเด็นครบถ้วนสมบูรณ์ ตามกรอบที่กำหนดไว้

4. เมื่อได้แนวคำถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องก่อนจะนำไปใช้จริง เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องด้วยเป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง และวิทยาเขตภาคเหนือ 3 แห่ง คือ วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาเขตแพร่ วิทยาเขตพะเยา โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) ระดับผู้อำนวยการ จำนวน 9 รูป/คน 2) ผู้ช่วยอธิการบดี จำนวน 6 รูป/คน และ 3) รองอธิการบดี จำนวน 6 รูป/คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งเป็นประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ สู่ประชาคมอาเซียน โดยได้ศึกษากรอบแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างเป็นเครื่องมือการสัมภาษณ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลโดยมีหนังสือชี้แจง พร้อมทั้งมีหนังสือขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ ซึ่งได้อธิบายรายละเอียดไว้แล้ว และได้เก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้ให้สัมภาษณ์ ด้วยการอัดบันทึกเสียงเป็น Mp3 ไว้ด้วย แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทุกประเด็น มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และสังเคราะห์ ในภาพรวมตามกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของการบรรยายตามเนื้อหา โดยจัดเนื้อหาเป็นหมวดหมู่แล้วแบ่งออกเป็นตอนๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. นำข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล
2. วิเคราะห์เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสาร รายงาน การวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย นำในรูปแบบของการบรรยายบทความ ดังประเด็นต่อไปนี้

สถานภาพปัจจุบันและการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่สัมพันธ์กับประชาคมอาเซียน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะจากประสบการณ์การเตรียมพร้อมในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียน มีผลการวิจัยโดยสรุปดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันและการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่สัมพันธ์กับประชาคมอาเซียน 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะจากประสบการณ์การเตรียมพร้อมในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียน มีผลการวิจัยโดยสรุปดังต่อไปนี้

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ให้มีศักยภาพในการสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมเพื่อการเป็นอยู่ที่ดีและมีสังคมที่สงบสุข จำเป็นต้องคิดค้นรูปแบบ วิธีการจัดการศึกษาทั้งโดยภาครัฐและเอกชนผ่านแนวคิดและทฤษฎีการศึกษาของนักคิด นักปรัชญาการศึกษา จึงเกิดแนวคิดในการจัดการศึกษารูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นสถาบันศึกษาหนึ่งที่ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองทั้งนโยบายของภาครัฐและ

ของนโยบาย ปณิธานของมหาวิทยาลัยตามที่ผู้ริเริ่มก่อตั้งได้กำหนดไว้ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เปิดสอนหลักสูตรทั้งระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ ภายใต้ชื่อปริญญาว่า พุทธศาสตรบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิต และพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ประกาศนียบัตร และโครงการพิเศษอื่น ๆ ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ มีการขยายวิทยาเขต วิทยาลัย หน่วยวิทยบริการไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ผลิตบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิตที่คุณภาพและประสิทธิภาพไปทำงานในหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก มีการปรับปรุงหลักสูตรและเปิดหลักสูตรใหม่ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) ใน 4 คณะ คือ คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มีการพัฒนาอาจารย์ ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน และการวัดผลประเมินผลมาโดยลำดับ จึงมีผู้สนใจสมัครสอบเข้ามาเป็นนิสิตทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ทั้งนักบวชและฆราวาสชายและหญิง

ข้อเสนอแนะการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตภาคเหนือ จากสถานภาพปัจจุบันยังคงมีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไข ด้านหลักสูตรยังต้องมีการปรับปรุงให้สอดคล้องรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ปัญหาก็คือว่า หลักสูตรที่เปิดสอนนั้นขึ้นอยู่กับส่วนกลาง หากส่วนกลางไม่ดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องกับประชาคมอาเซียน วิทยาเขตภาคเหนือจะสามารถดำเนินการปรับปรุงได้เองหรือไม่ เป็นประเด็นปัญหาขั้นต้น ด้านบุคลากรที่เป็นอาจารย์อาจพัฒนาให้มีความพร้อมได้ทันทีขึ้นอยู่กับวิทยาเขตโดยตรง ตลอดถึงด้านนิสิต สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล ต้องดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยกลยุทธ์สำคัญคือ ภาษาในการสื่อสาร เป็นสิ่งต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมในอันดับต้น ๆ มิเช่นนั้น การติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนด้วยกันไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1) **ด้านหลักสูตร** มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ ควรจัดประชุมสัมมนาเพื่อกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์และหาแนวทางร่วมกัน

แต่ละคณะควรจัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงหลักสูตร สาขาวิชาที่รับผิดชอบหลักสูตร ควรดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งด้านเนื้อหา ภาษา และกิจกรรมการเรียนการสอน ควรกำหนดเลือกเปิดสอนหลักสูตรระดับนานาชาติ วิทยาเขตละ 1 หลักสูตรตามความพร้อมของวิทยาเขต เช่น สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ที่มีความพร้อมด้านบุคลากรและความมีเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ ควรมีการสอนสอดแทรก เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในแต่ละรายวิชาเชิงบูรณาการ ควรแสวงหาแนวทางการเปิด หลักสูตรร่วมกับมหาวิทยาลัยพันธมิตรในประเทศกลุ่มอาเซียนในลักษณะเป็นโครงการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และให้ปริญญา 2 ปริญญา ควรจัดทำและเปิดสอนหลักสูตร อาเซียนศึกษา โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ควรควบคุม มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาให้อยู่ในระดับสากล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษการ เตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558 ของ เป็รื่อง กิจรต์นักร (2558) กล่าวว่า ควรมีความพร้อมด้านต่างๆ ทั้งการพัฒนาหลักสูตร การประชุม เพื่อสร้างเครือข่ายและผนึกกำลังทางวิชาการและอื่น ๆ การพัฒนาบุคลากร ทั้ง อาจารย์และนักศึกษา การยกระดับมาตรฐานการศึกษาของอาเซียนสู่สากลและในระดับโลก รวมทั้งการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และยังสอดคล้องกับ พิธีชกัญญ์ สุขโพธารมณั (2557) กล่าวว่าการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ เปิดสอนหลักสูตรที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในอาเซียน เพื่อให้นักศึกษามี ความสามารถในการแข่งขันและเตรียมความพร้อมในการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

2) **ด้านอาจารย์** ควรจัดประชุมสัมมนาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของ คณาจารย์ให้มีความพร้อมในการสอนระดับนานาชาติ ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนให้ คณาจารย์ไปศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น ควรพิจารณาคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติ พร้อมมาเป็นอาจารย์ ควรจัดสัมมนาอบรมคณาจารย์ให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นประชาคม ตลอดจนให้เห็นคุณค่า โอกาส ข้อดี ข้อเสียเพื่อที่จะสามารถเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ ที่จะเกิดขึ้นได้ ควรจัดโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรกับหน่วยงานในประเทศอาเซียนควรจัด เวทีสัมมนา เสวนาเพื่อให้ความรู้แก่คณาจารย์และบุคลากรรวมทั้งประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งด้านเศรษฐกิจการเมือง สังคมประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม ควรจัดอบรมด้านภาษาอังกฤษ ทั้งการพูด การอ่าน การเขียนงานวิชาการเป็นภาษาอังกฤษ ให้ถูกต้อง ควรสนับสนุนให้บุคลากรไปศึกษาดูงานในกลุ่มประเทศอาเซียน ส่งเสริมให้

บุคลากรไปนำเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ ควรจัดกลุ่มวิจัยเพื่อศึกษาและสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนพร้อมสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยกับหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัยต่างประเทศใน ASEAN ซึ่งสอดคล้องกับศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2556) กล่าวว่า บุคลากรด้านการศึกษา ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนที่จะต้องถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษา ซึ่งการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และการจัดการศึกษาในระดับ อุดมศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานเดียวกันกับประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะบ่งบอกถึงศักยภาพในการแข่งขันประเทศและยังสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ (2554) ได้ทำการศึกษาการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ.2558 ผลการศึกษา พบว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่งให้ความสำคัญและมีการเตรียมการสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในหลายมิติ และหลายลักษณะทั้งการเตรียมการในลักษณะของการฝึกกำลังและ การดำเนินงานของรายมหาวิทยาลัย โดยในเรื่องของการฝึกกำลังร่วมกันนั้น เป็นผลการดำเนินงานตามมติที่ประชุมอธิการบดี ทั้งการสำรวจการดำเนินงานเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงการเตรียมการ การดำเนินโครงการพัฒนาบุคลากรที่จบการศึกษาปริญญาเอกภายในประเทศ และการให้ผู้บริหารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการศึกษาดูงาน และการทำวิจัยในประเทศสมาชิกอาเซียน สำหรับการเตรียมความพร้อมของแต่ละมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้น มีการเตรียมความพร้อมรอบด้านคือ การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร (ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่) การพัฒนานักศึกษา และการพัฒนาศูนย์ หน่วยงานให้บริการด้านภาษา

3) ด้านนิสิต ควรมีกระบวนการคัดเลือกนิสิตเข้ามาศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเข้าศึกษา ควรจัดโครงการเพื่อส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาทั้งภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน ควรส่งเสริมนิสิตให้พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ควรส่งเสริมให้นิสิตเข้าในโครงการการแลกเปลี่ยนเรียนกับมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศอาเซียนควรจัดกิจกรรมทัศนศึกษาเพื่อเรียนรู้วิถีชุมชนของแต่ละประเทศ ควรเชิญอาจารย์ชาวต่างชาติเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ให้นิสิตมีโอกาสและประสบการณ์ทำวิจัยในต่างประเทศ ควรให้นิสิตจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับชนชาติและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน ควรจัดตั้งศูนย์ประสานงานนิสิตต่างชาติเพื่อให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) สำหรับดูแลนิสิตต่างชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมี

การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ วรรคสาม (2555) ได้ทำการศึกษา การเตรียมความพร้อมของบัณฑิตศึกษาเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตที่เตรียมตัวมีความรู้ดี มีทักษะสูงและหลากหลาย จะมีโอกาสด้านการงานทำเพิ่มมากขึ้น และสามารถเลือกงานได้มากขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการเปิดเสรีด้านศึกษา และการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี (ในอนาคตน่าจะเพิ่มขึ้นจากการเคลื่อนย้ายเสรีเพียง 7+1 วิชาชีพ) ในขณะเดียวกัน การแข่งขันก็สูงมากขึ้นด้วย ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ผลจากการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีสำหรับบัณฑิตที่ใช้ชีวิตแบบไม่เตรียมการเผชิญภาวะเสี่ยงต่อการหางานทำยาก ไม่มีงานทำ ลักษณะของบุคคลประเภทนี้คือ ขาดความสนใจ ไม่รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์อนาคตของประชาคมอาเซียน อาจจะพอรู้ความเคลื่อนไหวบ้างแต่ไม่รู้และไม่สามารถ วิเคราะห์ได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับตนเองอย่างไรภาษาอังกฤษถูกกำหนดให้เป็นภาษากลางของอาเซียนแต่บัณฑิตไทยขาดทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในด้านการพูด อ่าน เขียน ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันกับบัณฑิตจากประเทศเพื่อนบ้านที่คาดว่าจะเข้ามาสมัครงานในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นในอนาคต และในอนาคตสถานประกอบการย่อมต้องการบัณฑิตที่มีทักษะทางภาษาอังกฤษสูงเพิ่มมากขึ้น บัณฑิตรุ่นใหม่ซึ่มีซึ่มีค่านิยมใหม่ๆ ที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้ของตนเอง ไม่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น ความเป็นปัจเจกชนสูง แสดงออกซึ่งภาวะอารมณ์อย่างขาดความยับยั้งชั่งใจขาดความรับผิดชอบในตนเองที่มากพอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการใช้ชีวิตภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของวุฒิสกัต์ ลาภเจริญทรัพย์ (2554) อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวว่า เนื่องในโอกาสครบรอบสถาปนามหาวิทยาลัยรามคำแหง 40 ปี ถึงแนวทางในการดำเนินการในการเข้าสู่วประชาคมอาเซียน "มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความพร้อมและมีศักยภาพในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน" ในด้านทักษะและกระบวนการ ที่กล่าวว่า นิสิตต้องมีทักษะภาษาต่างประเทศ ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ภายในประชาคมอาเซียน โดยมหาวิทยาลัยจะจัดอบรมภาษาต่างประเทศให้นิสิตฟรี เน้นว่านิสิตต้องมีทักษะภาษาประเทศเพื่อนบ้านอย่างน้อย 1 ภาษา สามารถสื่อสารหรือทำงานร่วมกันกับเพื่อนบ้านในอาเซียนได้

4) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดให้มีการสอนสอดแทรกภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนรายวิชาตามเหมาะสมเพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาให้แก่นิสิต

เป็นการเสริมสร้างสมรรถนะในการวิเคราะห์การแก้ปัญหา และการสื่อสารอีกทางหนึ่ง ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ ศักยภาพ จริตของผู้เรียน ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานบูรณาการวิธีสอนในหลายวิธีเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะที่เป็นการเรียนรู้จากสภาพจริง หรือจากประสบการณ์ตรงให้มากที่สุด ด้วยการพาไปดู ลงมือกระทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การเสวนากลุ่มย่อย การสนทนาแลกเปลี่ยนทัศนคติในประเด็นเนื้อหาที่กำหนดให้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ จาตุรนต์ ฉายแสง (ม.ป.ป.) กล่าวว่า ควรส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียน และภาษาต่างประเทศอื่น ใช้กระแสความตื่นตัวในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อกระตุ้น และสร้างแรงบันดาลใจให้คนไทยสนใจเรียนภาษาอังกฤษ และการเรียนภาษาอาเซียนอื่นๆ ด้วยการเน้นส่งเสริมให้เรียนรู้เพื่อการสื่อสารและนำไปใช้จริง โดยเรียนตามความถนัดและความสนใจ ตามศักยภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนจำนวนหนึ่งที่เรียนรู้ อย่างแตกฉาน ให้อยู่ในระดับผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาใดภาษาหนึ่งสามารถสื่อสารเป็นล่ามได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับ อภิชาติ เพชรรัตน (2556) พุดประจักษ์ กรุงบันดาร์เสรีโวกวัน ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ได้ให้ข้อคิดและแนวทางในการพัฒนาคนของไทยไว้อย่างน่าสนใจมาก ซึ่งสอดคล้องกับหลักสากลที่ประเทศต่างๆ ในโลก ต้องเตรียมการพัฒนาคน โดยมุ่งเน้นพัฒนาทักษะ คือ การพัฒนาทักษะการสื่อสาร ในที่นี้หมายถึงการสื่อสารกับชาวต่างชาติ ซึ่งจะต้องใช้ในกรอบด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านการศึกษา ก็คือภาษาอังกฤษ ควรเริ่มที่การบริหารจัดการด้านการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ โดยเน้นการปฏิบัติทางภาษาให้เข้มข้น คือ ฟัง พูด ฟังปฏิบัติ เป็นต้น

5) ด้านสื่อการสอน ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการผลิตและพัฒนาสื่อการสอน ให้แก่คณาจารย์อย่างพอเพียงและต่อเนื่องและให้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ ตลอดถึงสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ควรจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ให้แก่คณาจารย์ในการใช้นวัตกรรมสื่อสมัยใหม่อยู่เสมอและอย่างต่อเนื่องให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีทางการศึกษา อาทิ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ควรสร้างเว็บไซต์ พัฒนา ปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และให้มีข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาเขต หลักสูตร คณาจารย์ จำนวนนิสิต ตลอดถึงข้อมูลอื่น ๆ อย่างครบถ้วน ควรสร้างเครือข่าย

ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งการสร้าง ความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์ (2554) อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวว่า เนื่องใน โอกาสครบรอบสถาปนามหาวิทยาลัยรามคำแหง 40 ปี ถึงแนวทางในการดำเนินการ ในด้านการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน "มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความพร้อมและมีศักยภาพ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน" ในด้านทักษะและกระบวนการ กล่าวว่าทักษะในการใช้ คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูล ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของ ASEAN Man ผู้ที่มีความเป็นสากล ควรต้องมีศักยภาพในการค้นคว้าศึกษาด้วยตนเองได้ รวมทั้งการ สืบค้นข้อมูลที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตประจำวัน ตั้งใจว่าจะส่งเสริมให้ นิสิตทุกคนที่ก้าวเข้ามาสู่รั้วรามฯ เข้ารับการอบรมโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ ที่จำเป็นฟรี และยังสอดคล้องกับซึ่งสอดคล้องกับ ขวัญชนก วิริยกุลโอภาส (2556) ที่ว่ามีการจัดทำ TSU Library Newsletter มีวัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสาร กิจกรรมและ บริการใหม่ๆ ของสำนักหอสมุด และเป็นสื่อกลางระหว่างสำนักหอสมุดและผู้ใช้บริการ ซึ่งในจดหมายข่าวมีคอลัมน์ประจำคือ "สารสนเทศอาเซียน" โดยให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ในด้านต่างๆ มีการเผยแพร่เป็นรายเดือนทั้งในรูปแบบ สิ่งพิมพ์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) และผ่านเว็บไซต์สำนักหอสมุด www.lib.tsu.ac.th และยังสอดคล้องกับ นภดล สุนันตวิณัยกุล (2554) การศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ กล่าวว่า ควรเพิ่มคุณภาพของผู้เรียนด้วย การสนับสนุนอุปกรณ์ครุภัณฑ์ และห้องปฏิบัติการให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้นในทุกสถานศึกษา ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพครูอาจารย์ ในการด้านการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ ด้านการใช้ ICT ด้านการค้นคว้าหาความรู้จาก Internet และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ กับบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้มากยิ่งขึ้น

6) ด้านการวัดผลประเมินผล ควรจัดประชุมสัมมนาเชิงอบรมเรื่องการวัดผล ประเมินผลให้แก่คณาจารย์เป็นระยะๆ โดยเฉพาะอาจารย์ใหม่ ควรออกแบบการวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งปรนัยและอัตนัย ผสมผสานกัน ไม่ควรเน้นเพียงด้านใด ด้านหนึ่ง ควรให้นิสิตมีส่วนร่วมในการออกแบบการวัดผลประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึง ความต้องการของนิสิต แล้วค่อยปรับให้เหมาะสม ควรมุ่งวัดผลการเรียนรู้ให้ครบทุกด้าน ทั้งพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ควรออกแบบวัดผล ประเมินผลที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ซึ่งสอดคล้องกับ

กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป.) การปฏิรูปการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ซึ่งแนวทางการนากรอบการปฏิรูปการศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านคุณภาพการศึกษา คือต้องมีการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสู่สากล ดังนี้ 1) พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้าน 2) เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษารองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3) สร้างความตระหนักเกี่ยวกับอัตลักษณ์ความเป็นประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา 4) จัดทำแผนปรับระบบการศึกษาของอาเซียน 5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการศึกษาระหว่างอาเซียนเพื่อยกระดับการผลิตและพัฒนากำลังคน เป็นต้น และยังสอดคล้องกับสิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นสิ่งที่จะต้องทำเพื่อจะได้ทราบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด ในปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผล เป็นสิ่งที่ทำควบคู่กันไป เพื่อที่จะได้เห็นพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของผู้เรียนได้ตลอดเวลา ครูผู้สอนควรวัดและประเมินผลผู้เรียนให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ หรือคุณธรรมจริยธรรมซึ่งการวัดและประเมินจะมีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องมาจากการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ ควรมีการแลกเปลี่ยนและประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาในประเทศอาเซียนได้มีโอกาสศึกษาในประเทศไทยมากขึ้น โดยเน้นการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียน ในการเรียนให้มากขึ้น การเพิ่มหลักสูตรภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียน ให้มากขึ้น ปรับปรุงเรื่องระเบียบ และทุนการศึกษามีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรระดับต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตต่างประเทศเข้ามาศึกษา ควรเพิ่มการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนให้มากขึ้น

นอกจากนี้ควรมีการติดตามประเมินผลการเตรียมความพร้อมของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในรูปแบบของการวิจัยเป็นระยะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของโครงการและกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยร่วมกันทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น หลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาคณาจารย์ และนิสิต เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ด้าน
คณาจารย์สื่อที่ทันสมัย หรือกิจกรรมการเรียนการสอนของประเทศในกลุ่มอาเซียน

2.2 ศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนของนิสิต
หรือเกณฑ์การวัดผลการเรียนของนิสิตที่ได้มาตรฐานของประเทศในกลุ่มอาเซียน

2.3 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านศาสนาในสถานศึกษาของประเทศ
ในกลุ่มอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. **ถาม? ตอบ รอบรู้ AEC 3600 ASEAN Economic Community 2015**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.dft.go.th/AFTA/file/> (2 ส.ค. 2555).

กระทรวงศึกษาธิการ. **การปฏิรูปการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสอดคล้อง
กับความต้องการของประเทศ**. (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก : www.ocsc.go.th/ocsc/th/. (3 ส.ค. 2555)

กองอาเซียน 3. **ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)**.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dft.go.th/AFTA/file/AEC>, [1 ส.ค. 2555].

ขวัญชนก วิริยกุลโอภาส. **การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน : กรณีสำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยทักษิณ**. วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2556.

จาตุรนต์ ฉายแสง. (ม.ป.ป.). **การขับเคลื่อนนโยบายรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษา**.
(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories>, (3 ส.ค. 2555).

ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ. **การเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อ
รองรับการเป็นประชาคมอาเซียน**. สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บรรยายที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (12 กุมภาพันธ์ 2555).

นพดล สุสันติวิลาญชัยกุล. **การศึกษาความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษา
อาชีวศึกษาไทย**. งานวิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปี 2554. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2554

- เป็รื่อง กิจรต์นักร. **ประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ. การศึกษาการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน**
ปี พ.ศ. 2558. 2556. หน้า 11.
- พีระกัญญ์ สุขโพธารมณ. **การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2558.** ศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2557. หน้า 5-6.
- ภณ ใจสมักร. **"จุดเริ่มต้นการจัดตั้งสมาคมอาเซียน". ในการเตรียมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน". (สำนักวิชาศึกษาทั่วไป คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2553).**
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ, **การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ.2558, 2554,** หน้า 5-6.
- วิชราพร รัตนยานนท์. **"ก้าวสู่ประชาคม ASEAN 2015".** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานก.พ., 2555.
- วุฒิกฤต ลากเจริญทรัพย์. **40 ปี ม.ราม ปั่นบัณฑิต "ASEAN Man" สู่ประชาคมอาเซียน.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.manager.co.th/campus>. (3 ส.ค. 2555)
- ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. **มหาวิทยาลัยของไทยกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน.** 2556.
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. **ถนนสู่ AEC เพื่อ SMEs ไทย.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.aseanthailand.co.th>. [8 ส.ค. 2555].
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. การศึกษา : **การสร้างประชาคมอาเซียน.** กรุงเทพฯ : กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ, 2553.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. **การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ.**
กรุงเทพฯ: บัค พอยท์, ม.ป.ป.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. **การศึกษาไทยกับประชาคมอาเซียน : ศักยภาพและความพร้อมเชิงระบบ,** สำนักพิมพ์ศึกษาศาสตร์ แชนงเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มสธ., 2553.
- อภิชาติ เพ็ชรรัตน์. **แนวทางการพัฒนาคนไทยสู่อาเซียน.** เอกสารเผยแพร่และสื่อประชาสัมพันธ์กรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.mfa.go.th/asean/>. (ที่ 3 ส.ค. 2555)
- ASEAN Secretariat, **The ASEAN Charter, Jakarta, Indonesia, January, 2008.**